

Spørgsmaalet om Arvefæsteafgifternes Afløsning er saavel for Stiftelserne som for Afgiftsyderne af rent praktisk-økonomisk Art. Naar Sagen om Afløsning netop i indeværende Aar og just umiddelbart efter Kapitelstaksternes Fastsættelse er blevet rejst, hænger det utvivlsomt sammen med, at de paa Grund af de nuværende særlige Forhold abnormt høje Kornpriser har ført Afgiftsyderne ind paa den nærliggende Betragtning, at det under de foreliggende Forhold vilde være fordelagtigt at faa den nuværende Præstation ombyttet med en fast aarlig Pengeydelse. Medens det nemlig under normale Forhold kan forekomme Arvefæsterne usikkert, om det det enkelte Aar vil være økonomisk bekvemmere at udrede en forud fikseret Afløsningsydelse eller den efter Kapitelstaksten beregnede Kornafgift, vil det under de øjeblikkelige Forhold staa som lettere overkommeligt at betale Afløsningsafdrag fremfor at betale efter Prisen paa Korn. Dels den ekstraordinært høje Kapitelstakst, dels Usikkerheden med Hensyn til Landbrugets Kaar under Krigssituationen kan saaledes formenes at have virket alarmerende paa Yderne. Da nu Bestemmelsen inden Linien paa afvigte Finanssaars Tillægsbevillingslovs § 21 B. har indrømmet visse Afgiftsydere en Lempelse, der bringer deres Afgifter ned paa omtrent normal Størrelse, og Konjunkturerne for Landbruget trods alle Vanskeligheder vel nok hidtil har været overraskende gunstige, kan det maaske nok antages, at den Stemning, der til en Begyndelse bar Bevælgelsen frem, nu har tabt noget af sin Styrke.

For Stiftelsernes Vedkommende kan der ikke være nogen som helst Tvivl om, at en Afløsning af Arvefæsteafgifterne vil være et i økonomisk Henseende meget alvorligt Skridt. Dette gælder først og fremmest de to Stiftelser, Kommunitetet og Sorø Akademi, som fuldt ud af egne Midler skal fyldestgøre de til dem henlagte Formaal, og som ogsaa skal sørge for, at den økonomiske Grundvold for fremtidig Udvikling usvækket er til Stede. Men ogsaa for Universitetet og Statens højere Almenskoler er det af Betydning, at deres egne Fonds i saa stort Omfang som muligt bidrager til Udgifterne, idet det vel er utvivlsomt, at Fyldestgørelsen af alle mødende Krav vanskeliggøres, jo mere der maa stilles Fordring til Forøgelse af Statskassens Tilskud. Endvidere er det ogsaa for Statskassen af stor Betænkelighed, om alle de her omhandlede Stiftelsers Ydeevne blev formindsket. Statskassens Bidrag maa nemlig nødvendigvis forøges i Forhold til den Forringelse, der maatte indtræde i Stiftelsernes Indtægter. Denne Betænkelighed for Statskassen gælder ogsaa Kommunitetet og Sorø Akademi. I det Øjeblik, disse Stiftelser ikke mere selv formaar at tilfredsstille de af Krav, der stilles til dem — og det kan forudses, at den fremtidige Udvikling vil stille meget store Fordringer navnlig til Kommunitetet —, maa Staten træde hjælpende til. Herved maa saa endelig ogsaa komme i Betragtning de Konsekvenser, som en Afløsning kan antages at ville faa for de ovenomtalte Institutioner, som vel ikke er Statsorganer, men som dog forfølger almennyttige Formaal. Til Begrundelse af den af Kvæsturen saaledes fremsatte Opfattelse, at en Indrømmelse af Arvefæsteafgifternes Afløsning vil svække Stiftelsernes økonomiske Basis, skal nu nærmere anføres følgende:

Som det fremgaar af de hermed følgende to Skrivelser fra Universitetskvæsturens Forvalterkontor af 8. og 25. Marts d. A., erlægges der til de tre store Stiftelser, hvis Godsadministration henhører under Universitetskvæsturen, følgende aarlige Arvefæsteafgifter:

	Rug. Tdr.	Byg. Tdr.	Havre. Tdr.	Penge. Kr.
Universitetet	4,088	4,324	4,070	4,779
Kommunitetet	1,232 $\frac{1}{2}$	1,244	1,231 $\frac{1}{2}$	1,861
Sorø Akademi	1,977 $\frac{1}{4}$	1,566 $\frac{7}{8}$	1,972 $\frac{1}{4}$	849
I alt...	7,297 $\frac{3}{4}$	7,134 $\frac{7}{8}$	7,273 $\frac{3}{4}$	7,489
eller omsat efter Metersystemet:	Rug. hl	Byg. hl	Havre. hl	Penge. Kr.
Universitetet	5,687	6,016	5,662	4,779
Kommunitetet	1,715	1,731	1,713	1,861
Sorø Akademi	2,751	2,180	2,743	849
I alt...	10,153	9,927	10,118	7,489